

Traducere apărută cu sprijinul acordat de NORLA
(Norwegian Literature Abroad)
Oslo

N NORLA
NORWEGIAN LITERATURE ABROAD

TARJEI VESAAS

Palatul de gheață

Traducere de
CARMEN LANGSETH

 UNIVERS

se rostogolesc mai departe în jos, între malurile stâncoase ale canalului larg, plutind și dispărând rapid după o cotitură. Întregul palat a dispărut de pe fața pământului.

În solul malurilor au rămas urme și cicatrice, copaci scoși din rădăcini și crenguțe mlădioase descojite.

Blocurile de gheață se revarsă talmeș-balmeș spre lacul de jos și se răspândesc pe suprafața lui. Nimeni nu se trezește și nu observă nimic. Acolo, gheața sfărâmată va mai pluti o vreme, cu muchiile tăioase ieșind din apă, va pluti și apoi se va topi, încetând să mai existe.

CUPRINS

PARTEA I SISS ȘI UNN

1. Siss	7
2. Unn	10
3. O singură seară	16
4. Marginea drumului	31
5. Palatul de gheață	36

PARTEA A DOUA PODURI ACOPERITE DE ZĂPADĂ

1. Unn a dispărut	61
2. Veghea	69
3. Înainte de plecarea oamenilor	83
4. Febra	85
5. În zăpada adâncă	89
6. Promisiunea	92
7. Unn nu poate fi uitată	94
8. La școală	100
9. Darul	105
10. Pasărea	107
11. Un loc liber	109
12. Vis despre poduri acoperite de zăpadă	113
13. Creaturi negre pe zăpadă	114
14. Viziunea din martie	116
15. Testul	127

PARTEA A III-A CÂNTĂREȚII LA FLAUT

1. Mătușa	133
2. Ca o picătură de apă pe o creangă	143
3. Palatul se închide	148
4. Gheață care se topește	150
5. O fereastră deschisă	155
6. Cântăreții la flaut	158
7. Palatul se năruie	173

1

Siss

O frunte albă, mică, despiciând întunericul. O față de unsprezece ani. Siss.

Nu era prea târziu, doar după-amiază, dar se făcuse deja întuneric. Un ger strașnic în toamna târzie. Stele pe cer, dar nu și luna, și nici un pic de zăpadă ca să dea un licăr de lumină – așa că întunericul era dens, în ciuda stelelor. Pe fiecare parte a drumului era pădurea, nemișcată ca moartea, cu tot ce ar fi putut fi viu și tremurător în ea în acel moment.

Siss se gândea la multe lucruri în timp ce mergea, înfoclită în haine groase ca să nu-i fie frig. Se ducea pentru prima dată acasă la Unn, o față pe care de-abia dacă o știa; era în drum spre ceva necunoscut, și de aceea era tulburată.

A tresărit. Un zgomot puternic îi întrerupsese gândurile și așteptarea: un zgomot care semăna cu un pârâit venind din depărtare și îndepărtându-se tot mai mult, până când a dispărut. Zgomotul fusese făcut de gheața care acoperea marele lac. Și nu era nimic primejdios, de fapt era un semn bun: zgomotul însemna că gheața se întărise și mai mult. Răsunase tunător, ca un foc de armă, făcând să apară crăpături lungi, subțiri ca o lamă de cuțit, de la suprafață înspre adâncuri – cu toate astea, în fiecare dimineață gheața era

tot mai tare și mai puțin primejdioasă. În toamna aceea, fusese o perioadă de ger puternic neobișnuit de lungă.

Frigul era mușcător. Dar Siss nu de *frig* se temea. Nu de *asta*. O făcuse să tresară zgomotul venind din întuneric, dar mai apoi și-a văzut de drum cu un mers sigur.

Calea până acasă la Unn nu era lungă. Siss știa drumul, era aproape același pe care mergea la școală, doar că mai era de mers încă puțin pe o potecă laterală. Acesta era motivul pentru care i se dăduse voie să meargă singură, cu toate că nu mai era lumină afară. Tatăl și mama ei nu-și făceau griji pentru asemenea lucruri. E drumul principal, spusese ei când fata plecase de acasă în seara aceea. Ea nu i-a contrazis. Dar se temea de întuneric.

Drumul principal. Cu toate astea, nu era deloc amuzant să meargă pe el, singură, la lăsarea serii. Din pricina asta, își ținea capul sus, cu o îndrăzneală ostentativă. Bătăile inimii ei răsunau înăbușite de căptușeala groasă a hainei de iarnă. Stătea cu auzul la pândă – pentru că era prea multă liniște pe marginea drumului și pentru că știa că niște urechi cu auzul și mai fin erau acolo, ascultând-o.

De aceea trebuia să-și continue drumul cu un mers sigur și apăsător pe drumul tare ca piatra: zgomotul pașilor ei trebuia să fie auzit. Dacă ar fi cedat ispitei de a merge în vârful picioarelor, ar fi fost o greșeală fatală, fără să mai vorbim de ce-ar fi fost dacă ar fi luat-o la fugă, prostește. Atunci ar fi alergat copleșită de panică.

Siss trebuia s-o vadă pe Unn în seara aceea. Și avea destul timp, dat fiind cât de lungi erau serile. Întunericul se lăsa atât de devreme, încât Siss ar fi putut să stea cu Unn o bună bucată de vreme și tot ar fi ajuns acasă până să se facă ora de culcare.

„Mă întreb ce o să descopăr acasă la Unn. Sunt convinsă că o să găsesc ceva. Am așteptat asta toată toamna, încă din prima zi în care Unn a venit la școala noastră. Habar n-am de ce.“

Ideea de a se întâlni era atât de neobișnuită pentru ele, încât nu le trecuse prin minte până în ziua aceea. După o așteptare atât de lungă, se aruncaseră cu capul înainte.

Mergând spre casa lui Unn, Siss tremura de nerăbdare. Fruntea ei netedă își croia drum prin aerul rece ca gheața.

2

Unn

În drum spre întâlnirea aceea tulburătoare, în timp ce pășea dreaptă, cu mersul ei sfidător, încercând să-și alunge teama de întuneric, Siss se gândea la ceea ce știa despre Unn.

Nu știa prea mult. Și n-ar fi fost de nici un folos să-i întrebe pe oamenii din partea locului; nici ei n-aveau cum să-i spună mai multe despre Unn.

Unn era atât de nouă acolo. Venise în districtul lor în primăvara trecută dintr-un district foarte îndepărtat, iar între cele două nu exista nici un mijloc de comunicație. Venise primăvara trecută după ce rămăsese orfană, așa se spunea. Mama ei se îmbolnăvisese și murise acolo, în districtul în care era casa lor. Mama ei era nemăritată și nu avea nici un fel de rude apropiate acolo, dar în districtul lor avea o soră mai mare, așa că Unn venise să locuiască împreună cu mătușa ei.

Mătușa ei stătea acolo de mult timp. Siss nu o cunoștea prea bine, cu toate că locuia destul de aproape. Trăia singură într-o casă micuță, descurcându-se cum putea. Era foarte rar văzută, doar în drumurile la magazin. Siss auzise că Unn fusese binevenită în casa mătușii ei. Siss se dusese acolo odată, cu mama ei, care avea ceva de cusut. Asta se întâmplase cu mai mulți ani în urmă, înainte să știe de existența lui Unn. Siss și-o amintea pe mătușă ca o ființă

singuratică, plină de bunătate. Nimeni n-o vorbise vreodată de rău.

Când venise Unn, și ea se purtase la fel de rezervat; nu se alăturase imediat grupului de fete, așa cum se așteptau și cum sperau ele. O vedeau pe drum și în alte locuri în care nu avea cum să nu se întâlnească cu alți oameni. Se priveau ca niște străine. Nu era nimic de făcut în privința asta. Fata nu avea părinți, iar asta o puna într-o lumină diferită, crea în jurul ei o inexplicabilă aureolă. Știau că situația aceea neobișnuită avea să înceteze în curând: în toamnă or să se întâlnească la școală și o să se termine cu asta.

Nici Siss n-a făcut nici o încercare să se apropie de Unn în timpul verii. O văzuse pe Unn din când în când, împreună cu bătrâna ei mătușă, cea atât de blândă; o văzuse și observase că ea și Unn aveau aceeași înălțime. Se priveau mirate și treceau mai departe. Nu știau de ce erau uimite, dar pentru un motiv sau altul...

Unn era timidă, se spunea. Părea interesant. Toate fetele așteptau s-o cunoască pe Unn cea timidă la școală.

Siss aștepta asta cu nerăbdare pentru un motiv special; ea era mereu în fruntea fetelor în recreațiile lor zgomotoase. Era obișnuită să fie ea cea care lua inițiativa; nu se gândise niciodată la asta, era de la sine înțeles, iar ei nu-i dis plăcea deloc. Aștepta cu nerăbdare să fie iarăși conducătoarea grupului de fete când Unn avea să li se alăture.

Când a început școala, copiii din clasă – și fetele și băieții – s-au strâns ca de obicei în jurul lui Siss. Știa că și în acest an avea să se bucure de aceeași poziție privilegiată și făcea totul ca să și-o păstreze.

Unn stătea sfioasă la o oarecare distanță. S-au uitat la ea cercetător și au acceptat-o pe loc. Nu părea să fie nimic în neregulă cu ea. Era o fetiță drăguță. Cu o înfățișare plăcută.

Dar ea a rămas pe locul ei. Copiii au făcut încercări s-o atragă în cercul lor, dar a fost zadarnic. Siss stătea în mijlocul grupului așteptând-o pe Unn, dar prima zi a trecut fără ca asta să se întâmple.

Au trecut mai multe zile. Unn nu dădea nici un semn de apropiere. Până la urmă Siss s-a dus la ea și a întrebat-o:

– Nu vrei să vii cu noi?

Unn a scuturat din cap în semn că nu.

Dar și-au dat seama repede că se plăceau una pe alta. Au schimbat fulgerător priviri curioase. „Trebuie s-o cunosc pe fata asta!“ Un gând derutant, dar lipsit de îndoială.

Siss a repetat, uimită:

– Nu vrei să vii cu noi?

Unn a zâmbit, stânjenită.

– Nu.

– Dar de ce?

Unn a zâmbit cu același aer stingherit:

– Nu pot.

În același timp, lui Siss i s-a părut că jucau amândouă un joc al ademenirii.

– Care-i problema cu tine? a întrebat-o pe Unn prostește și fără ocolișuri, regretând apoi imediat. Unn nu părea că ar fi avut vreo problemă. Dimpotrivă.

Unn s-a îmbujorat.

– Nu, nu din cauza asta, ci...

– Nici eu n-am vrut să spun asta. Dar ne-am distra bine dacă ai veni printre noi.

– Să nu mă mai întrebi așa ceva, a spus Unn.

Siss s-a simțit lăsată fără replică, de parcă i s-ar fi aruncat o găleată de apă rece în cap. Jignită, s-a întors la tovarășii ei și le-a povestit.

Așa că n-au mai chemat-o pe Unn. A fost lăsată în pace să stea singură, fără să se joace cu ceilalți. Unii au zis că e o

îngâmfată, dar din cine știe ce motiv vorba nu s-a prins de ea, și nimeni n-a mai săcâit-o – fata avea în ea ceva care descuraja orice asemenea încercare.

La lecții s-a dovedit imediat că Unn era printre cele mai bune eleve. Însă nu-și dădea aere cu asta, iar copiii au căpătat față de ea un respect nu lipsit de invidie.

Siss observa toate astea. Își dădea seama că Unn era puternică în poziția ei singuratică în curtea școlii, în nici un caz părăsită și demnă de milă. Siss își folosise puterea ca să câștige grupul de partea ei și reușise; cu toate astea, avea sentimentul că Unn cea izolată era cea puternică, deși nu făcea nimic și nu era sprijinită de nimeni. Pierdea în fața lui Unn, și poate că și grupul ei vedea lucrurile în același fel? Dar copiii nu îndrăzneau să treacă de partea cealaltă. Unn și Siss erau ca două rivale, dar era o luptă pe tăcute, ceva care trebuia reglat între ea și nou-venită. Nimeni nu făcea nici măcar o aluzie la asta.

După o vreme Siss a început să simtă privirea lui Unn ațintită asupra ei, în timpul lecțiilor. Unn stătea într-o bancă aflată în spatele ei, câteva bănci mai departe, așa că putea s-o privească.

Siss avea o senzație ciudată. Îi plăcea atât de mult, încât abia dacă încerca să ascundă asta. Se prefăcea că nu observa, dar se simțea prinsă în ceva bizar și plăcut. Ochii lui Unn nu erau nici cercetători, nici plini de invidie; vedea în ei dorință când se întorcea destul de repede să-i surprindă privirea. Vedea în ei așteptare. Unn se prefăcea indiferentă îndată ce ieșeau pe ușile școlii și nu făcea nici o încercare de apropiere. Dar din când în când Siss observa senzația aceea plăcută în trupul ei: Unn se uită la mine.

Făcea în așa fel încât să nu-i întâlnească aproape niciodată privirea. Nu îndrăznea s-o facă – doar niște ocheade fugare, atunci când uita.